

ELEKTRİK PİYASASI İTHALAT VE İHRACAT YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar ve Kısaltmalar

Amaç

Madde 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, elektrik piyasasında; elektrik enerjisi ithalatı ve/veya ihracatı faaliyetine ilişkin usul ve esaslar ile enterkonneksiyon hatlarında sınır ötesi ticarete yönelik kapasite tahsisi ve kullanımına ilişkin esasların belirlenmesidir.

Kapsam

Madde 2 – (1) Bu Yönetmelik, Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt Anonim Şirketi, toptan satış lisansı sahibi tüzel kişiler ve perakende satış lisansı sahibi tüzel kişiler tarafından yapılan elektrik enerjisi ithalatı ve/veya ihracatına ilişkin usul ve esasları, ithalat ve/veya ihracat faaliyeti yapacak tüzel kişilerin hak ve yükümlülüklerini ve uluslararası enterkonneksiyon hatlarının tahsisi ile kullanımına ilişkin esasları kapsar.

Dayanak

Madde 3 – (1) Bu Yönetmelik; 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 2 nci maddesi, 5307 sayılı Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Kanunu ve Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun geçici 6 ncı maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

Madde 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;
Kanun: 20/2/2001 tarihli ve 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanununu,
Bakanlık: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığını,
Kurum: Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunu,
Kurul: Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunu,
Başkan: Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu Başkanını,
TEİAŞ: Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketini,
TETAŞ: Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt Anonim Şirketini,
Dağıtım sistemi: Bir dağıtım bölgesinde yer alan elektrik dağıtım tesisleri ve şebekesini,
Dağıtım şirketi: Belirlenen bir bölgede elektrik dağıtımını ile iştigal eden tüzel kişiyi,
Dağıtım: Elektrik enerjisinin gerilim seviyesi 36 kV ve altındaki hatlar üzerinden naklini,
Enterkonneksiyon anlaşması: TEİAŞ ve enterkonneksiyon oluşturan diğer taraf ve/veya bu enterkonneksiyondan hizmet alan lisans sahibi tüzel kişiler arasında yapılan anlaşmayı,
Enterkonneksiyon hattı: İletim ve dağıtım sistemlerinin toplamından oluşan ulusal elektrik sisteminin başka bir ülkenin elektrik sistemine bağlantısını sağlayan enerji nakil hattını,
Enterkonneksiyon: İletim ve dağıtım sistemlerinin toplamından oluşan ulusal elektrik sisteminin diğer bir ülkeye ait elektrik sistemine bağlanmasını,
İhracat kaydıyla ithalat: Elektriğin ihracat amacı ile aynı uzlaştırma döneminde ithal edilmesini,

İletim tesisi: Üretim tesislerinin 36 kV üstü gerilim seviyesinden bağlı olduğu noktalardan itibaren iletim şalt sahalarının orta gerilim fiderleri de dahil olmak üzere dağıtım tesislerinin bağlantı noktalarına kadar olan tesisleri,¹

İletim: Elektrik enerjisinin gerilim seviyesi 36 kV üzerindeki hatlar üzerinden naklini,

İlgili mevzuat: Elektrik piyasasına ilişkin kanun, yönetmelik, lisans, tebliğ, genelge ve Kurul kararlarını,

Kısıt yönetimi bedeli: Toptan veya perakende satış lisansı sahibi tüzel kişilerin; ithalat ve/veya ihracat faaliyeti çerçevesinde yapılan elektrik enerjisi nakli için, TEİAŞ ve/veya ilgili dağıtım şirketine, bu Yönetmelik hükümleri uyarınca ödedikleri bedeli,

Kısıt yönetimi: Kısıt olması durumunda enterkonneksiyon hat ya da hatlarındaki Kullanıma Açık Kapasitelerin (KAK) talep sahipleri ya da talep sahiplerinin bir kısmının kullanımına tahsis edilmesine ilişkin yöntemleri,

Kısıt: Ulusal elektrik sistemi ile komşu ülke elektrik sistemlerini birbirine bağlayan enterkonneksiyon hattı kapasitelerinin tahsisinde, piyasa katılımcılarının sınır ötesi elektrik enerjisi ticaretine yönelik talep toplamlarının Kullanıma Açık Kapasite'den (KAK) büyük olması halini,

Kullanım dönemi: Enterkonneksiyon hatları kapasitelerinin kullanıcılara tahsis edildiği dönemi,

Kullanım faktörü: Enterkonneksiyon hatlarının belli bir zaman diliminde fiili kullanımı sonucu hattan çekilen ve/veya hatta verilen toplam enerjinin, aynı zaman dilimi içerisinde hatta tahsis edilmiş bulunan tüm kapasitenin kullanılması durumunda hattan çekilmesi ve/veya hatta verilmesi gereken toplam enerji miktarına yüzde (%) cinsinden oranı,

Kullanıma Açık Kapasite (KAK): Belirli bir enterkonneksiyon hattı için hesaplanmış bulunan Net Transfer Kapasitesinden, Tahsis Edilmiş Kapasite ve Kullanıma Kapalı Kapasite'nin çıkarılması sonucu bulunan ve piyasa katılımcılarının kullanımına sunulan megavat cinsinden (MW) elektrik enerjisi güç miktarını,

Kullanıma Kapalı Kapasite (KKK): Enterkonneksiyon hatlarının teknik, güvenlik gibi belirli nedenlerle kullanıma kapatılmış olan megavat cinsinden (MW) kapasite miktarını,

Müşteri: Toptan satış şirketleri, perakende satış şirketleri, perakende satış lisansı sahibi dağıtım şirketleri ve serbest tüketicileri,

Net Transfer Kapasitesi (NTK): Bir enterkonneksiyon hattı için ulusal elektrik sistemi ile komşu ülke elektrik sistemi arasında; her iki elektrik sisteminde uygulanan bütün güvenlik kriterleri ve her iki iletim sisteminde gelecekte oluşabilecek belirsizlikler de dikkate alınarak hesaplanan gönderilebilen/alınabilen megavat cinsinden (MW) azami elektrik enerjisi güç miktarını,

Perakende satış şirketi: Elektrik enerjisinin ve/veya kapasitenin ithalatı ve iletim sistemine doğrudan bağlı olanlar dışındaki tüketicilere perakende satışı ve/veya tüketicilere perakende satış hizmeti verilmesi ile iştigal edebilen tüzel kişiyi,

Perakende satış: Elektrik enerjisinin tüketicilere satışını,

Piyasa: Üretim, iletim, dağıtım, toptan satış, perakende satış, perakende satış hizmeti, ithalat ve ihracat dahil olmak üzere elektrik enerjisi ve kapasite alım satımı veya ticareti faaliyetleri ile bu faaliyetlere ilişkin işlemlerden oluşan elektrik enerjisi piyasasını,

Serbest bölge: 6/6/1985 tarihli ve 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanununa göre Bakanlar Kurulu kararıyla kurulan bölgeleri,

Serbest olmayan tüketici: Elektrik enerjisi ve/veya kapasite alımlarını sadece, bölgesinde bulunduğu perakende satış lisansı sahibi dağıtım şirketi veya perakende satış şirketlerinden yapabilen gerçek veya tüzel kişiyi,

¹ 15 Ağustos 2008 tarihli ve 26968 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

Serbest tüketici: Kurul tarafından belirlenen elektrik enerjisi miktarından daha fazla tüketimde bulunması veya iletim sistemine doğrudan bağlı olması nedeniyle tedarikçisini seçme serbestisine sahip gerçek veya tüzel kişiyi,

Tahsis Edilmiş Kapasite (TEK): Mülga TEAŞ tarafından imzalanmış olan anlaşmalar kapsamında tahsis edilmiş veya uluslararası anlaşmalar ile tahsis edilen veya bu Yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden önce lisans kapsamında tahsis edilmiş veya bu Yönetmelik kapsamında, kullanıcıların hat inşa etmesi nedeni ile uzun süreli olarak tahsis edilen megavat (MW) cinsinden kapasite miktarını,

Tarife: Elektrik enerjisinin ve/veya kapasitenin iletimi, dağıtımı ve satışı ile bunlara dair hizmetlere ilişkin fiyatları, hükümleri ve şartları içeren düzenlemeleri,

Tedarikçi: Elektrik enerjisi ve/veya kapasite sağlayan üretim şirketleri, otoprodüktörler, otoprodüktör grupları, toptan satış şirketleri ve perakende satış lisansına sahip şirketler,²

Tesis: Elektrik enerjisi üretimi, iletimi veya dağıtımı işlevlerini yerine getirmek üzere kurulan tesis ve teçhizatı,

Toptan satış şirketi: Elektrik enerjisinin ve/veya kapasitenin, toptan satılması, ithalatı, ihracatı, serbest tüketicilere satışı ve ticareti faaliyetleri ile iştigal edebilen tüzel kişiyi,

Toptan satış: Elektrik enerjisinin tekrar satış için satışı,

Tüketici: Elektrik enerjisi kendi ihtiyacı için alan serbest ve serbest olmayan tüketicileri,

Uluslararası enterkonneksiyon şartı: Ulusal elektrik sisteminin diğer ülkelere ait elektrik sistemi ile senkron paralel; asenkron paralel veya ünite yönlendirmesi yöntemlerinden birinin kullanılmasıyla veya komşu ülkede oluşturulacak izole bölgenin beslenmesi yöntemiyle yapılacak enterkonneksiyonu,³

Uzlaştırma dönemi: İlgili mevzuatta belirtilen mali uzlaştırmaya ilişkin dönemleri,

Üretim: Enerji kaynaklarının, üretim tesislerinde elektrik enerjisine dönüştürülmesini, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

İthalat ve/veya İhracat Faaliyetinin Kapsamı ve Uygulamaya İlişkin Esaslar

İthalat ve/veya ihracat faaliyetinde bulunabilecek tüzel kişiler

Madde 5 – (1) Uluslararası enterkonneksiyon şartı oluşmuş ülkelere ya da ülkelere elektrik enerjisi ithalatı ve/veya ihracatı, Kurul onayı ile yapılabilir. Lisanslarında yer alması kaydıyla;

a) TETAŞ ve özel sektör toptan satış şirketleri; elektrik enerjisi ithalat ve/veya ihracatı faaliyetlerini,

b) Perakende satış şirketleri ve perakende satış lisansı sahibi dağıtım şirketleri ise 36 kV ve altındaki gerilim seviyesinden elektrik enerjisi ithalatı faaliyetini, yürütebilir.

(2) Bu tüzel kişilerin ithalat ve/veya ihracat faaliyeti, toptan satış veya perakende satış lisansları kapsamında düzenlenir ve ayrıca lisans alınmasını gerektirmez.

Elektrik enerjisinin ithalat ve/veya ihracatı faaliyetinde uygulanacak yöntemler

Madde 6 – (1) Elektrik enerjisinin ithalatı;

a) Ulusal elektrik sisteminin elektrik enerjisinin ithal edileceği ülkenin elektrik sistemi ile senkron paralel şekilde işletilebilmesi,

² 15 Ağustos 2008 tarihli ve 26968 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

³ 15 Ağustos 2008 tarihli ve 26968 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

b) Elektrik enerjisinin ithal edileceği ülke elektrik sistemindeki bir üretim tesisi ya da üretim tesisinin bir ünitesinin Elektrik Piyasası Şebeke Yönetmeliği ve/veya Elektrik Piyasası Dağıtım Yönetmeliği hükümlerine uygun olarak ulusal elektrik sistemine paralel çalıştırılabilmesi,

c) Asenkron paralel (DC) bağlantı yapılması, hallerinde mümkündür.

(2) Elektrik enerjisinin ihracatı;

a) Ulusal elektrik sisteminin elektrik enerjisinin ihraç edileceği ülkelerin elektrik sistemi ile senkron paralel şekilde işletilebilmesi,

b) Ülke sınırları içerisindeki bir üretim tesisi ya da üretim tesisinin bir ünitesinin elektrik enerjisinin ihraç edileceği ülkenin elektrik sistemi ile paralel çalıştırılabilmesi,

c) Elektrik enerjisi ihraç edecek ülkede oluşturulacak izole bir bölgenin, enterkonneksiyon hatları ile beslenmesi,

d) Asenkron paralel (DC) bağlantı yapılması, hallerinde mümkündür.

4

İthalat ve ihracat faaliyetinde bulunabilmek için Kuruma sunulacak bilgi ve belgeler

Madde 7 – (1) İthalat faaliyetinde bulunmak için yapılan başvurularda, başvurunun inceleme ve değerlendirmeye alınabilmesi için aşağıdaki bilgi ve belgelerin Kuruma sunulması zorunludur;

a) İthalat yapılacak ülke,

b) İthal edilmesi öngörülen elektrik enerjisinin üretiminde kullanılan yakıt türü veya türleri,

c) İthal edilmesi öngörülen elektrik enerjisinin megavat cinsinden (MW) azami gücü ve kilovatsaat cinsinden (kWh) yıllık miktarı,

d) İthalat faaliyeti için öngörülen başlama tarihi ve faaliyet süresi,

e) İthal edilmesi öngörülen elektrik enerjisinin ülke sınırındaki teslim noktaları,

f) İthalatta kullanılacak yöntem,

g) Ulusal elektrik sisteminin elektrik enerjisinin ithal edileceği ülkenin elektrik sistemi ile senkron paralel şekilde işletilmesinin mümkün olmaması durumunda, karşı ülkede elektrik enerjisi ithalatı ile ilgili Bakanlık ve/veya yetkili Kurumla yapılan ön anlaşma, protokol veya niyet mektubu (ithalat yapılacak olan şirketin unvanını kapsayacak şekilde).⁵⁶

(2) İhracat faaliyetinde bulunmak için yapılan başvurularda, başvurunun inceleme ve değerlendirmeye alınabilmesi için aşağıdaki bilgi ve belgelerin Kuruma sunulması zorunludur;

a) İhracat yapılacak ülke,

b) İhraç edilmesi öngörülen elektrik enerjisinin megavat cinsinden (MW) azami gücü ve kilovatsaat cinsinden (kWh) yıllık miktarı,

c) İhracat faaliyeti için öngörülen başlama tarihi ve faaliyet süresi,

d) İhraç edilmesi öngörülen elektrik enerjisinin ülke sınırındaki teslim noktaları,

e) İhracatta kullanılacak yöntem,

f) Ulusal elektrik sisteminin elektrik enerjisinin ihraç edileceği ülkenin elektrik sistemi ile senkron paralel şekilde işletilmesinin mümkün olmaması durumunda, karşı ülkede elektrik enerjisi ihracatı ile ilgili Bakanlık ve/veya yetkili Kurumla yapılan ön anlaşma, protokol veya niyet mektubu (ihracat yapılacak olan şirketin unvanını kapsayacak şekilde).^{7 8}

⁴ 24 Ekim 2007 tarihli ve 26680 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Yönetmelik ile yürürlükten kaldırılmıştır.

⁵ 21 Ekim 2006 tarihli ve 26326 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Yönetmelik ile değiştirilmiştir.

⁶ 21 Temmuz 2009 tarihi ve 27295 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Yönetmelik ile değiştirilmiştir.

⁷ 21 Ekim 2006 tarihli ve 26326 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Yönetmelik ile değiştirilmiştir.

(3) Karşı ülkede elektrik enerjisi ithalatı/İhracatı ile ilgili Bakanlık ve/veya yetkili Kurumla yapılan ön anlaşma, protokol veya niyet mektubu, söz konusu ülkedeki Türk Konsolosluğundan veya Lahey Devletler Özel Hukuku Konferansı çerçevesinde hazırlanan “Yabancı Resmi Belgelerin Tasdiki Mecburiyetinin Kaldırılması Sözleşmesi” hükümlerine göre onaylanmış olacaktır.⁹

İthalat ve/veya ihracat faaliyeti için yapılacak başvurular

Madde 8 – (1) Toptan satış lisansı veya perakende satış lisansına sahip tüzel kişiler tarafından; mevcut ya da yapılacak hatlar vasıtasıyla uluslararası enterkonneksiyon şartı oluşmuş ülkelere ya da ülkelere, ithalat ve/veya ihracat faaliyetlerinde bulunmak üzere 7 nci maddede belirtilen çerçevede başvuruda bulunulması halinde, Kurum tarafından, 3154 sayılı Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanuna göre oluşturulan Bakanlık görüşü ile teknik konulara ilişkin olarak TEİAŞ ve/veya dağıtım lisansı sahibi tüzel kişilerin görüşü alınır.

(2) Görüşlerin olumlu olması halinde, başvuru Kurum ilan panosu ile Kurum internet sayfasında duyurulur. Duyuruyu izleyen on iş günü içerisinde, aynı hattı kullanmak suretiyle ithalat ve/veya ihracat faaliyetinde bulunmak isteyen toptan satış lisansı veya perakende satış lisansına sahip tüzel kişiler de Kuruma başvurabilir. Süresinde yapılan başvurular sonuçlandırılıncaya kadar aynı hat için yeni başvuru kabul edilmez.

(3) Aynı hat için birden fazla başvuru olması halinde, başvurular bu Yönetmelik hükümleri doğrultusunda sonuçlandırılmak üzere TEİAŞ’a ve/veya ilgili dağıtım lisansı sahibi tüzel kişiye bildirilir. TEİAŞ ve/veya dağıtım lisansı sahibi tüzel kişiler, kapasite tahsisine ilişkin işlemleri bu Yönetmelik hükümleri çerçevesinde kırkbeş gün içerisinde sonuçlandırarak, Kurul kararı alınmasını teminen sonucu Kuruma bildirir.

(4) Ulusal elektrik sisteminin elektrik enerjisinin ithal ya da ihraç edileceği ülkenin elektrik sistemi ile senkron paralel şekilde işletilebilmesinin mümkün olmaması durumunda ithalat veya ihracat faaliyetlerinden hangisinin yapılacağına ilişkin olarak Bakanlık görüşü esas alınır.

(5) Toptan satış lisansı sahibi bir özel sektör toptan satış şirketinin ithal edeceği elektrik enerjisi miktarı da dahil olmak üzere iştirakleriyle birlikte piyasada sahip olacağı toplam pay, piyasada bir önceki yılda tüketilen toplam elektrik enerjisi miktarının yüzde onunu geçemez.

(6) Mevcut bir enterkonneksiyon hattının kullanım hakkını elde eden tüzel kişi, faaliyetine devam etmek istemesi durumunda, söz konusu enterkonneksiyon hattının kullanım süresinin bitiminden en az 4 ay önce Kuruma başvuruda bulunur.¹⁰

Başvuruların incelenmesi, değerlendirilmesi ve sonuçlandırılması

Madde 9 – (1) İthalat ve/veya ihracat faaliyetinde bulunması Kurul kararıyla uygun bulunan lisans sahibi tüzel kişiye; öngörülen ithalat ve/veya ihracat faaliyetine ilişkin olarak başvuru sırasında sunulan belgelere uygun anlaşmaların, enterkonneksiyon anlaşmasının ve lisans tadil bedelinin Kuruma ibraz edilmesi durumunda faaliyet izni verileceği ve bu yükümlülüğün, doksan gün içerisinde yerine getirilmesi yazılı olarak bildirilir. Bu süre Kurul kararı ile uzatılabilir. Anlaşmalar söz konusu ülkedeki Türk Konsolosluğundan veya Lahey Devletler Özel Hukuku Konferansı çerçevesinde hazırlanan “Yabancı Resmi Belgelerin Tasdiki Mecburiyetinin Kaldırılması Sözleşmesi” hükümlerine göre onaylanmış olacaktır¹¹¹²

⁸ 21 Temmuz 2009 tarihi ve 27295 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Yönetmelik ile değiştirilmiştir.

⁹ 29 Mart 2007 tarihli ve 26477 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Yönetmelik ile eklenmiştir.

¹⁰ 29 Mart 2007 tarihli ve 26477 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Yönetmelik ile eklenmiştir.

¹¹ 21 Ekim 2006 tarihli ve 26326 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Yönetmelik ile değiştirilmiştir.

¹² 21 Temmuz 2009 tarihi ve 27295 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Yönetmelik ile değiştirilmiştir.

(2) Yükümlülüklerin yerine getirilmesi halinde, ithalat ve/veya ihracat faaliyetine izin verilmesine ilişkin hükümler Kurum tarafından ilgili tüzel kişinin lisansına derç edilir ve Kurum internet sayfasında yayımlanmak suretiyle duyurulur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İthalat ve/veya İhracat Faaliyetine İlişkin Lisans Hükümleri ve Serbest Bölgeler

İthalat ve/veya ihracat faaliyetinin süresinden önce sona erdirilmesi

Madde 10 – (1) Toptan veya perakende satış lisansı sahibi bir tüzel kişinin, lisansı kapsamında sürdürmekte olduğu ithalat ve/veya ihracat faaliyetine süresinden önce son vermek istemesi durumunda, faaliyetin sona erdirilmek istendiği tarihten en az dört ay önce Kuruma ve TEİAŞ veya ilgili dağıtım lisansı sahibi tüzel kişiye başvuruda bulunulması zorunludur. Bu durumda 18 inci madde hükümleri uyarınca işlem tesis edilir.

İthalat ve/veya ihracat faaliyetinin süresi

Madde 11 – (1) Toptan veya perakende satış lisanslarında, ithal ve/veya ihraç edilecek elektrik enerjisi miktarı ile sürelerini kapsayan program ayrı bir bölüm olarak yer alır.

(2) İthalat ve/veya ihracat faaliyetine ilişkin izin süresi ilgili lisansın geçerlilik süresini aşmamak kaydıyla bu süreden farklı olabilir.

(3) Elektrik enerjisinin ithalatı ve/veya ihracatına ilişkin hükümlerde yapılacak her türlü değişiklik ya da süre uzatımı talebi lisans tadili gerektirir ve ilgili lisansın diğer tüm hükümlerine ilişkin değişiklik ya da süre uzatımından ayrı olarak ele alınır.

(4) Elektrik enerjisi ithalatı veya ihracatı yapılan uluslararası enterkonneksiyon hattının tahsisi için yapılan başvurulara ilişkin işlemlerin süresi içerisinde sonuçlandırılmaması durumunda, söz konusu hattı kullanarak ithalat ve/veya ihracat faaliyetini sürdüren tüzel kişinin faaliyeti, söz konusu hat tahsisine ilişkin işlemler sonuçlandırılıncaya kadar Kurul Kararıyla uzatılabilir.¹³

Lisans sahibi tüzel kişinin ithalat ve/veya ihracat faaliyetine ilişkin yükümlülükleri

Madde 12 – (1) Lisans sahibi tüzel kişiler, ithalat ve/veya ihracat faaliyeti çerçevesinde yapılan elektrik enerjisi nakli için TEİAŞ ve/veya ilgili dağıtım lisansı sahibi tüzel kişilere, ilgili mevzuatta yer alan usul ve esaslara göre belirlenen ödemeleri yapmakla yükümlüdür.

(2) Perakende satış lisansı sahibi tüzel kişiler, ithal ettikleri elektrik enerjisinin serbest olmayan tüketicilere satışını, Elektrik Piyasası Tarifeler Yönetmeliği hükümlerine uygun olarak yapmak zorundadır.

(3) Lisans sahibi tüzel kişilerin bu Yönetmelik kapsamında yapmış oldukları anlaşmaların hükümleri ancak Kuruma yazılı bildirimde bulunulması ve Kurulun onayının alınması şartıyla değiştirilebilir.

(4) Lisans sahibi tüzel kişiler, ithalat ve/veya ihracat faaliyetine ilişkin olarak Kurumca gerekli görülmesi halinde her türlü ek bilgi ve belgeyi sunmakla yükümlüdür.

(5) Elektrik enerjisinin ithalatı ve/veya ihracatı faaliyetinin Kurul tarafından hangi durumlarda sınırlandırılabilirliğine ilişkin hükümlere ilgili lisanslarda yer verilir.

¹³ 29 Mart 2007 tarihli ve 26477 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Yönetmelik ile eklenmiştir.

Serbest bölgeler

Madde 13 – (1) Yurt içinden serbest bölgelere elektrik enerjisi satışı, elektrik piyasası açısından tüketicilere yapılan satış olarak değerlendirilir ve bu Yönetmelik hükümleri uygulanmaz.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Enterkonneksiyon Hatlarında Kapasite Tahsisine İlişkin Genel Esaslar

Enterkonneksiyon hat kapasitelerinin tahsisi

Madde 14 – (1) Enterkonneksiyon hat kapasitelerinin tahsisi, enterkonneksiyon hat kullanımının denetimi ve bu hatlardaki kısıt yönetimi, enterkonneksiyon hatlarının gerilim seviyesine göre;

- a) 36 kV üzeri gerilim seviyelerindeki hatlar için TEİAŞ,
 - b) 36 kV ve altındaki gerilim seviyelerindeki hatlar için dağıtım lisansı sahibi tüzel kişiler,
- tarafından yürütülür.

Enterkonneksiyon hat kapasitelerinin duyurulması

Madde 15 – (1) TEİAŞ veya dağıtım lisansı sahibi tüzel kişiler;

- a) Bir enterkonneksiyon hattının işletmeye alınması,
 - b) Bir enterkonneksiyon hattındaki kapasite kullanımının, belirli bir nedenle son bulması,
 - c) İşletmede olan bir enterkonneksiyon hattında herhangi bir nedenle oluşacak kapasite artışı,
- hallerinde ortaya çıkacak kapasiteler hakkındaki bilgileri, söz konusu kapasitenin kullanıma açılacağı tarihten en az dört ay önce internet sayfasında duyurur.

(2) Mevcut enterkonneksiyon hatları ile ilgili olarak, TEİAŞ veya dağıtım lisansı sahibi tüzel kişiler tarafından yapılan duyurularda asgari olarak;

- a) Hatların güvenlik, işletme ve planlama ile ilgili standartları, NTK hesabına ilişkin olarak kullanılan yöntemler hakkındaki bilgilere,
 - b) Şebeke ve çevre şartları da göz önüne alınarak hesaplanmış NTK değerlerine,
 - c) TEK değerlerine ve bu kapasitelerin nasıl kullanılmakta olduğuna,
 - d) Enterkonneksiyon hatlarının KKK ve KAK değerlerine ve kullanım şartlarına,
- yer verilir.

Enterkonneksiyon hat kapasite tahsisine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi

Madde 16 – (1) Kullanıma açık enterkonneksiyon hatlarının güç ve/veya enerji kapasite tahsisi ile ilgili usul ve esaslar, piyasa şartları dikkate alınarak TEİAŞ veya dağıtım lisansı sahibi tüzel kişiler tarafından, lisansları kapsamında işletmekte oldukları enterkonneksiyon hatları için genel olarak veya gerekli görülen durumlarda hat bazında belirlenerek Kuruma teklif edilir. Usul ve esasların, hat ya da hatlardaki kapasitelerin kullanımına ilişkin yeni uygulama dönemlerinin başlaması öngörülen tarihten en az dört ay öncesinden Kuruma teklif edilmesi esastır. Usul ve esaslar Kurul kararı ile yürürlüğe girer.

(2) TEİAŞ veya dağıtım lisansı sahibi tüzel kişiler, enterkonneksiyon hattı kapasite tahsis yönteminin belirlenmesi ve uygulanmasında;

- a) Eşit taraflar arasında ayırım gözetilmemesi,
- b) Rekabetin geliştirilmesi,
- c) Yöntemin serbest piyasa şartlarına uygun olması,

ilkeleri doğrultusunda hareket eder.

(3) Bir enterkonneksiyon hattının tamamı ya da bir kısmının bir kullanıcıya tahsis süresi bir defada bir yılı geçemez.

(4) Kapasite tahsisi için aday tüzel kişilerin diğer ülke temsilcileri ya da diğer ülkelerdeki tüzel kişiler ile yaptıkları anlaşmalar enterkonneksiyon hattı kapasite tahsisinde dikkate alınmaz.

(5) Kapasite tahsis sürecinde TEİAŞ veya ilgili dağıtım lisansı sahibi tüzel kişi tarafından, hattın kullanımı için başvuruda bulunan tüzel kişilere söz konusu enterkonneksiyon hattı ile ilgili teknik bilgiler, ölçüm yerleri ve gerekli olabilecek diğer bilgiler verilir ve internet sayfasından duyurulur.

(6) Kurul, gerekli gördüğü durumlarda enterkonneksiyon hatlarına ilişkin kapasite tahsisi ile ilgili olarak, yukarıda sıralanmış ilkeler doğrultusunda TEİAŞ veya ilgili dağıtım lisansı sahibi tüzel kişiden görüş isteyerek uygulanan yöntemi değiştirebilir.

Kısıt yönetim bedelleri ile ilgili kurallar

Madde 17 – (1) Enterkonneksiyon hatlarının kapasite tahsisi hususunda enterkonneksiyon hattının tam kapasitesi ya da kapasitenin bir bölümü belirli bir nedenle kullanıma kapatılmamış ise, hattın tüm kapasitesinin kullanıcılara tahsisi öngörülür.

(2) Hatlarda, kullanıma kapalı olma nedeni dışında, talep bulunmaması nedeniyle atıl kalmış kapasite mevcut ise, ya da tek bir tüzel kişi talebi nedeni ile rekabet şartları ortadan kalkmış ise, bu durumun başlangıcından itibaren, söz konusu enterkonneksiyon hattı için kısıt yönetim bedeli tahakkuk ettirilmez. Ancak, kullanım dönemi içerisinde herhangi bir nedenle kapasite tahsisi iptali nedeniyle atıl bir kapasite ortaya çıktığı takdirde, bu durum mevcut enterkonneksiyon hattı kapasitesini kullanan diğer kullanıcıların haklarını ve kısıt yönetimi bedellerini etkilemez. Böyle bir durumda atıl kapasitenin 18 inci madde hükümleri uyarınca piyasaya yeniden tahsisi öngörülür.

Enterkonneksiyon hattı kapasite kullanımında uyulacak kurallar

Madde 18 – (1) Enterkonneksiyon hattı kapasite tahsisine hak kazanmış lisans sahibi tüzel kişilerin enterkonneksiyon hatlarını tam kapasite ile kullanması esastır. Enterkonneksiyon hattı kapasite tahsisinde ya da tahsis sonrası kısıt olması durumunda, hattın kapasite kullanım süresi başladıktan sonra kapasite kullanımı izlenir ve kullanım dönemi içerisinde kısa ve uzun dönemli değerlendirmeler yapılır. Bu kapsamda, tahsis edilen kapasite dikkate alındığında hesaplanacak kullanım faktörü itibarıyla verimli kullanılmayan kapasiteler olması durumunda ilgili kullanıcının enterkonneksiyon hattı kapasite tahsisi iptal edilebilir. Kapasite tahsisinin iptal edilmesinin öngörüldüğü tarih Kuruma bildirilir. Enterkonneksiyon hattı kapasite kullanım hakkının iptalinin Kurul kararıyla uygun bulunması durumunda, ilgili kullanıcının enterkonneksiyon hattı kapasite tahsisinin iptal edileceği ve kalan kullanım dönemi ve/veya yeni kullanım dönemi için tahsisat yapılacağı TEİAŞ veya dağıtım lisansı sahibi tüzel kişi tarafından duyurulur. İlgili kullanıcının hakları, kullanım hakkı Kurul kararıyla iptal edilene kadar devam eder, ancak bu süre içerisinde ilgili kullanıcının iptale konu kullanım şartlarını yerine getirmesi kendisine yeni haklar sağlamaz ve yeni kullanıcının haklarını etkilemez. Yeni kullanıcının ödeyeceği kısıt yönetimi bedeli ile eski kullanıcının önermiş olduğu fiyatlar arasında TEİAŞ veya dağıtım lisansı sahibi tüzel kişi için gelir kaybına neden olacak fiyat farkı var ise bu farkın neden olacağı bedel eski kullanıcının teminatından tahsil edilir. TEİAŞ veya dağıtım lisansı sahibi tüzel kişi kullanıcılardan, kapasite kullanım bedellerinin ödenmemesi hallerini gözeterek teminat alabilir.

Kısıt yönetim bedellerinden kaynaklanan gelirlerin kullanılması

Madde 19 – (1) TEİAŞ veya dağıtım lisansı sahibi tüzel kişiler kısıt yönetim bedellerinden kaynaklanan gelirlerini, öncelikle;

- a) Yeni enterkonneksiyon hatlarının tesisinde,
- b) Mevcut enterkonneksiyon hatlarının NTK miktarının artırılması için gereken iletim ve dağıtım sistemleri güçlendirmelerinin tesisinde,
- c) Mali ihtiyaçları ile ilgili ve Kurul tarafından onaylanan diğer amaçlara yönelik olarak, kullanabilir.

Elektrik enerjisinin ithalat ve/veya ihracatına ilişkin yöntemlerin hat kapasitelerinin tahsisinde uygulanma durumları

Madde 20 – (1) Enterkonneksiyon şartının, ulusal elektrik sisteminin diğer ülkeler ile senkron paralel çalışması şeklinde oluşması halinde TEİAŞ;

- a) Enterkonneksiyon hatlarının aynı kullanım döneminde ithalat ve ihracata açık olması durumunda her iki faaliyetin aynı anda yapılabilmesi hususundaki kuralları,
- b) Enterkonneksiyon hatları ile ilgili kapasite hesaplanması, enterkonneksiyon hattı kapasite tahsisi, kısıt yönetimi ve hatların denetimi hususlarında, uluslararası anlaşmaların hükümleri doğrultusunda gerekli düzenlemeleri,
- c) Bu ülkeler ile ortak bir bölgesel pazar içinde bulunulması durumunda; kapasite hesaplanması, enterkonneksiyon hattı kapasite tahsisi, kısıt yönetimi ve hatların denetimi hususlarında, daha önce imzalanmış bulunan uluslararası anlaşmaların hükümleri doğrultusunda gerekli düzenlemeleri,

(2) Kuruma teklif eder ve uygulamalar Kurul kararı ile yürürlüğe girer.

(3) Ulusal elektrik sisteminin birden fazla ülke ile senkron paralel olarak bağlantılı olması durumunda, ulusal elektrik sistemi bu ülkeler arasındaki transit ticarete açık ise, ticarete taraf ülkelerden alınacak tazminat hesabına ilişkin yöntem uluslararası anlaşmaların ilgili hükümlerine uygun olarak TEİAŞ tarafından Kuruma teklif edilir, Kurul onayı ile kabul edilir. Kurul, uluslararası anlaşmalar çerçevesinde tazminat hesabına ilişkin yöntemi değiştirme veya uygun gördüğü durumlarda yeniden belirleme hakkına sahiptir.

(4) Ulusal elektrik sisteminin diğer ülkeler ile senkron paralel çalışmadığı durumlarda; TEİAŞ veya dağıtım lisansı sahibi tüzel kişiler, söz konusu hatlar için kapasite hesaplanması, hat tahsisi, kısıt yönetimi ve hatların denetimi hususlarında, daha önce imzalanmış bulunan uluslararası anlaşmaların hükümleri doğrultusunda hareket eder.

Yeni enterkonneksiyon hatlarının toptan satış lisansı sahibi tüzel kişiler tarafından yapılması

Madde 21 – (1) TEİAŞ veya dağıtım lisansı sahibi tüzel kişiler, elektrik piyasasında ticaretin ve rekabetin artırılması amacına yönelik olarak toptan satış lisansı sahibi tüzel kişilere, mülkiyeti ve işletmesine ilişkin tüm hak ve yetkiler TEİAŞ veya dağıtım lisansı sahibi tüzel kişi nam ve hesabına olması kaydıyla enterkonneksiyon hatları inşa ettirebilir ve/veya mevcut NTK'yi arttıracak iletim tesisleri yaptırabilir. Bu hatların bedeli, Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliğinin 38 inci maddesi hükümleri doğrultusunda; sistem kullanım ve kısıt yönetim bedelinden mahsup etme yolu ile ilgili tüzel kişiye ödenir.

(2) TEİAŞ veya dağıtım lisansı sahibi tüzel kişi ile anlaşarak hattı inşa eden ya da ettiren tüzel kişi, kısıt olması durumunda, mahsuplaşma tamamlanana kadar yapılan hattın TEİAŞ veya dağıtım lisansı sahibi tüzel kişi tarafından belirlenecek NTK değerinin en fazla %50'sini kullanır. Ulusal elektrik sisteminin elektrik enerjisinin ithal veya ihraç edileceği ülkenin elektrik sistemi ile senkron paralel şekilde işletilmesinin mümkün olmaması durumunda; yeni enterkonneksiyon hatlarının toptan satış lisansı sahibi tüzel kişiler tarafından

yapılması durumunda; mahsuplaşma tamamlanana kadar yapılan hattın NTK değerinin hangi oranlarda kullanılacağına, hattın durumu da göz önüne alınmak kaydıyla TEİAŞ veya dağıtım lisansı sahibi tüzel kişi tarafından belirlenir. Bu hakka sahip tüzel kişinin kısıt yönetim fiyatı kapasitenin geriye kalan kısmını en uzun süre ile kullanan tüzel kişiler arasındaki en düşük kısıt yönetimi bedelini ödeyen tüzel kişinin kısıt yönetim fiyatı üzerinden hesaplanır. Hak sahibine, mücbir bir sebep olmaksızın, kendisine ait kapasiteyi en az %70 kapasitede kullanmadığı her ay için mahsuplaşmaya esas tüm fiyatlar %100 zamlı olarak yansıtılır. Mahsuplaşma tamamlanıncaya kadar TEİAŞ'ın veya dağıtım lisansı sahibi tüzel kişinin kontrolündeki %50 KAK'ın kullanılması için başka talep olmaması durumunda, hattı inşa eden toptan satış lisansı sahibi tüzel kişinin hat kapasite kullanım yüzdesi Kurul kararı ile söz konusu enterkonneksiyon hattının kullanımını için başka bir talep gelene kadar artırılabilir. Aynı enterkonneksiyon hattını yapmak ve/veya mevcut NTK'yi artıracak iletim tesisleri yapmak için birden fazla talep olması halinde söz konusu iletim tesisini onaylı projeye göre en ucuz fiyatla yapmayı ve söz konusu hattın mahsuplaşmasını en kısa sürede tamamlamayı teklif eden toptan satış lisansı sahibi tüzel kişinin teklifi kabul edilir. Hattı yapan toptan satış lisansı sahibi tüzel kişinin lisansı, hattın kullanılmaya başlamasının öncesinde ve mahsuplaşma işleminin son durumu değerlendirilerek her yıl Ocak ayı içerisinde tadil edilir.¹⁴

BEŞİNCİ BÖLÜM

Geçici ve Son Hükümler

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

Madde 22 – (1) 4/9/2002 tarihli ve 24866 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Elektrik Piyasası İthalat ve İhracat Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçici Madde 1 – (1) TETAŞ, Kanunun yayımından önce yapılmış olan ve Kanunun 2 nci maddesinin dördüncü fıkrasının (d) bendinin (1) numaralı alt bendi hükümlerine göre devraldığı sözleşmelerden elektrik enerjisi ithalatı ve/veya ihracatına ilişkin olanları, ilgili sözleşmelerde belirtilen usul ve esaslar ile lisansına derç edilen hükümler çerçevesinde yürütür ve sona erdirir.

Geçici Madde 2 – (1) Uluslararası enterkonneksiyon şartı oluşana kadar ihraç kaydı ile elektrik enerjisi ithalatına Bakanlık ve TEİAŞ'ın görüşleri çerçevesinde Kurum tarafından izin verilir. Bu durumda; elektrik enerjisinin ihracatı faaliyeti; ihracatın yapılacağı ülkede oluşturulacak izole bölge, üretim yapması zorunlu olan bir üretim tesisinin veya bir ünitenin yönlendirilmesi, veya asenkron paralel (DC) bağlantıyla; elektrik enerjisinin ithalatı faaliyeti ise ünite yönlendirme veya asenkron paralel (DC) bağlantı yöntemiyle yapılabilir. Bu kapsamdaki ithalat ve ihracat faaliyetleri, uzlaştırma dönemleri bazında mali uzlaştırma işlemlerine tabi tutulur.

Geçici Madde 3 – (1) Uluslararası enterkonneksiyon şartı oluşmuş ülkelere ya da bu ülkelere elektrik enerjisinin ithalatı ve/veya ihracatı faaliyetlerinde bulunulmasına ilişkin olarak bu Yönetmelik çerçevesinde usulüne uygun olarak Kuruma yapılan ve TEİAŞ'a gönderilen başvurular ile ilgili enterkonneksiyon hattı kapasite tahsisi için, bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren bir yıl süre ile doğrudan kapalı zarf usulü ile teklif alma yöntemi uygulanır. Hat kapasite tahsisleri bir yıl süre için yapılır.

¹⁴ 21 Ekim 2006 tarihli ve 26326 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Yönetmelik ile değiştirilmiştir.

(2) Birinci fıkraya çerçevesinde tahsis edilen kapasitenin kullanımı enterkonneksiyon anlaşmasının yürürlüğe girmesini takip eden ayın ilk gününden başlar ve bir sonraki kullanım dönemi başlangıcına kadar devam eder.

Geçici Madde 4 – (1) Bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren bir yıl süre içinde tahsis edilen kapasiteler için, enterkonneksiyon hattı kapasite tahsisinde ya da tahsis sonrası kısıt olması durumunda, hattın kapasite kullanım süresi başladıktan sonraki ilk bir ay ve son üç ay hariç tutulmak üzere her ay sonunda değerlendirme yapılır. Tahsis edilen kapasite dikkate alındığında hesaplanacak kullanım faktörü itibarıyla, kullanılan kapasitenin son ay için % 60'dan ya da son üç ay ortalamasının %70'den az olması durumunda, kullanılmayan kapasiteler için ilgili kullanıcının enterkonneksiyon hattı kapasite tahsisi, yeni tahsisat yapılarak iptal edilir. Yeni tahsisat sürecinde kullanıcıların hakları ve TEİAŞ'ın gelir kaybına ilişkin olarak 18 inci madde hükümleri uygulanır. Kullanım faktörü hesaplamasında Milli Yük Tevzi Merkezinin talimatları veya söz konusu hattaki kullanıcının kusurunun bulunmadığı arızalar nedeni ile oluşabilecek, hat kullanımını engelleyici durumlarda hattın kullanılmadığı süreler dikkate alınmaz.

Geçici Madde 5 – (1) Uluslararası enterkonneksiyon şartı oluşana kadar ihracat kaydıyla elektrik enerjisi ithalat faaliyeti, ilgili tüzel kişinin bu faaliyeti gerçekleştireceği tüm enterkonneksiyon hatlarında birbirinden bağımsız olarak tahsis hakkı kazanması sonucunda mümkün olabilir.

Geçici Madde 6 – (1) 36 kV ve altındaki gerilim seviyelerinden ithalat ve/veya ihracat faaliyeti için başvurular 1/1/2007 tarihi itibarıyla başlar.

¹⁵**Geçici Madde 7 – (1)** 31/12/2010 tarihine kadar, ülke içerisinde oluşturulacak izole bölge besleme yöntemiyle de elektrik enerjisi ithal edilebilir. Bu süre Kurul kararıyla uzatılabilir.

Yürürlük

Madde 23 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 24 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Başkan yürütür.

¹⁵ 15 Ağustos 2008 tarihli ve 26968 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle eklenmiştir.